

LOB - Landsforeningen til Oplysning om Brænderøgsforurening
www.brænderøg.dk

På vegne af Landsforeningen til Oplysning om Brænderøgsforurening (LOB) fremsætter jeg hermed en klage over udsendelsen *Penge* onsdag, den 25. januar 2017, kl. 21.55 på DR 1.

Skjult reklame for brændefyring, brændeovne og brænde

Efter vores vurdering var udsendelsen en skjult reklame for brændefyring, for brændeovne og for brænde. Med den udsendelse overtræder Danmarks Radio de generelle regler om, at reklamer ikke må "tilskynde til adfærd i strid med hensynet til sikkerheden i hjemmet, på arbejdspladsen eller i trafikken eller til farlig, uansvarlig, sundhedsskadelig eller miljøskadelig adfærd", især det understregne.

Argumenter for klagen

Udsendelsen opsummerede til sidst, hvad den drejede sig om. Dorte Fals, der var vært på udsendelsen, sagde her (minuttal - ca. 22.28) : "Hvis du også har fået lyst til at tænde op derhjemme, så kommer der her en stribe gode råd, om hvordan du kommer godt og effektivt igang":

- 1) Vælg effektiv brændeovn. Det giver en bedre varmeudnyttelse.
- 2) Hold styr på måleenhederne for at få mere træ for pengene
- 3) Billigst at sanke
- 4) Brug tørt brænde for at få ovnen til at fungere
- 5) Tænd op fra oven. Det er mere effektivt og forurener mindre.

Det er klart, at en udsendelse om penge kommer ind på, hvad ting koster, og hvordan der kan spares. Men netop ved spørgsmål om opvarmning er sagen mere kompleks. I udsendelsen påstås det, at el-opvarmning er op til fem gange så dyrt som opvarmning med brænde (minuttal - ca. 2.05). Det er direkte usandt. I dag er eldrevne varmepumper billigere end brændeovne. Og så forurener de IKKE lokalt og er ikke sundhedsskadelige.

Gener og helbredseffekter fra brænderøgseksposering

I udsendelsen underdrives gener og helbredseffekter fra brænderøgseksposering: "Flere

undersøgelser har vist, at brændeovne udleder sundhedsskadelige partikler. De kan give astma og kronisk bronkitis." (minuttal - 16.03) Vi vil tilføje, at disse helbredseffekter både er set hos beboere i hus med aktiv brændeovn og hos naboer til brændeovne. - Men helbredseffekterne er meget værre. I rapport fra Det Miljøøkonomiske Råd i foråret 2016 (Diskussionsoplæg fra den 1. marts, side 142) blev det dokumenteret, at de samfundsmæssige omkostninger fra brug af brændeovne koster samfundet ca. 5 milliarder kroner om året. Det drejer sig ud over sygedage med nedsat aktivitet, om luftvejslidelser, lungesygdomme, hjerneblødninger, kredsløbsforstyrrelser og dødsfald. Samme rapport taler om 540 for tidlige dødsfald om året pga. langvarig udsættelse for brændovnsrøg. Gener og helbredseffekter fra brændeovnsrøg er også blevet dokumenteret af Statens Institut for Folkesundhed i boligmiljøundersøgelsen fra 2013 (side 2). Her nåede man frem til, at ca. 9 % af befolkningen var generet af brændeovnsrøg i deres boligkvarterer. Det svarer til ca. 500.000 mennesker.

Ordentlig og ansvarlig oplysning

En sådan skævvredet udsendelse om brændefyring, brændeovne og brænde er ikke ordentlig og ansvarlig oplysning fra en public service institution som Danmarks Radio, der på sin hjemmeside skriver: "At DR skal arbejde "i folkets tjeneste", og at DR skal påtage sig en række samfundsmæssige og kulturelle opgaver." Hvis dette skal indfries, bør DR snarest muligt formidle mere af den kritiske viden, der findes om brænderøgens skadesvirkninger. Vi henviser til vores website www.braenderog.dk.

Med venlig hilsen

Solveig Czeskleba-Dupont

Cand.scient. og bestyrelsesmedlem i LOB

Adresse: Hyldebjerg 25, 4330 Hvalsø

braenderoeg@braenderoeg.dk

Hvalsø, den 31.januar 2017